

A Pécsi Ítéltábla dr. Satori Anna ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Tóth Tamás Zsolt ügyvéd által képviselt **alperes neve**. (címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a ..... Törvényszék 2013. március 6. napján kelt ..... számú ítélete ellen az alperes által 58. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

### **Ítéletet:**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az alperes által a felperesnek fizetendő késedelmi kamat mértéke 2013. július 1-től a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt értéke.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 317.500 (háromszáztizenhétezer-ötszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **Indokolás**

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint E., Z., N., A. K. V. V., V., P., K.i és Cs. településeken a közvilágítási szolgáltatást az önkormányzatokkal fennállt jogviszony alapján 2006. év végéig az E. Nyrt. nyújtotta. Az E.Nyrt. egyedüli tulajdonosként 2006. augusztus 30-án hozta létre a felperest, amelyet a cégbíróság 2006. október 19-én jegyzett be. A felperes megalapításával az E.Nyrt. az áramszolgáltatást és a hálózati szolgáltatásokat elválasztotta, 2007. január 1-től számos más település mellett a felsorolt településeken a közvilágítási hálózat tulajdonosa, illetve a kis-, közép- és nagyfeszültségű elosztóhálózat üzemeltetője a felperes lett, a települések áramszolgáltatását viszont 2007. január 1-től az önkormányzatokkal kötött szerződéssel az alperes végezte.

Az áramszolgáltatás nyújtásához elengedhetetlenül szükséges a közvilágítási passzív elemek használata. A közvilágítási passzív elemek használatát 2007-ben az alperes számára a felperes tette lehetővé és a felperes a közvilágítási passzív elemek indokolt karbantartási munkáit is ellátta ebben az évben is.

2007-ben a közvilágítási passzív elemek használatának, karbantartásának díját jogszabály vagy hatósági szabályozás nem rendezte, ezért a felperes 2006. végén

az alpereshez fordult a 2007. év vonatkozó ellenérték szerződéses szabályozása érdekében. A két fél az ellenérték összegében nem tudott megállapodni, az alperes a felperes által készített szerződéstervezetet nem írta alá.

2007. április 3. napján a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa - gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tárgyában - eljárást folytatott több szolgáltató, köztük a felperes ellen. A Versenytanács eljárásának ideje alatt, 2008. április 30-án a felperes számlát állított ki az alperes felé 10.528.092 forintról, amely magában foglalta a 11 település 109 kapcsolási körzete után 2007. év egészére számított, a közvilágítási passzív elemek használata és karbantartása utáni ellenértéket. Az alperes az ellenértéket nem egyenlítette ki sem a számla szerinti fizetési határidőre, sem azt követően.

2008. szeptember 23-án hozott a Versenytanács ....szám alatt végzést, amellyel az eljárást megszüntette. A végzés indokolásában kimondta, hogy a teljesítménydíjas vagy az alapdíjas árszabás a közvilágításhoz kapcsolódó infrastrukturális elemekkel kapcsolatos költségeket 2007-ben nem tartalmazta, arról a feleknek külön kellett megállapodniuk. Rámutatott arra is, hogy 2007. január 1-től a jogi szétválasztásnak megfelelően a felperes végezte az elosztói tevékenységet, az elosztó hálózati vagyon e társaság tulajdonába került. A felperes lett a passzív elemek tulajdonosa is, üzemeltetési és karbantartási kötelezettséggel. 2006. évet követően ezáltal a felperes állt jogviszonyban a megrendelő önkormányzatokkal, illetve a közvilágítási szolgáltatást nyújtókkal. A közvilágítási passzív elemek üzemeltetési, karbantartási költségei 2007-ben nem kerültek be a hatósági rendszerhasználati díjak költségbázisába. A nem közüzemi közvilágítási tarifával vételező közvilágítási fogyasztóknak a passzív elemek használatáért külön passzív elem használati díjat kell fizetni. A kiszámlázott ellenérték kapcsán a Versenyhivatal vizsgálta a túlzottan magas ár alkalmazásának lehetőségét is, és megállapította, hogy az R...csoporthoz tartozó cégek (köztük a felperes) a díjat a gazdaságilag indokolt költségalapon, esetenként minimális nyereségtartalommal határozták meg.

Miután az alperes a számlában foglalt ellenértéket határidőre nem fizette meg, a felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperes ellen, amely az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A felperes keresetében 10.528.092 forint és annak 2008. május 15-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest elsődlegesen vállalkozói díj, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás címén. Állította, hogy az alperes a hálózatot használta, de a passzív elemek után nem fizette meg a díjat, amely egyfajta átalány vállalkozói díj. A vállalkozási szerződés a felek között, annak írásba foglalása hiányában is létrejött, hiszen a felek között a használat tárgyában egyeztető tárgyalások folytak, az alperes a hálózatot ténylegesen használta, tudott arról, hogy használatról a felperessel szerződést kell kötnie, s a használat megkezdésekor annak ellenértékével is tisztában volt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte állítva, hogy vállalkozási szerződés a felek között nem jött létre, jogalap nélküli gazdagodás címén pedig azért alaptalan a felperes keresete, mert ehhez vizsgálni kellene, hogy az alperes a karbantartási díjat az önkormányzatok felé továbbhárította-e, ha igen, milyen mértékben, s csak így lehetne megállapítani, hogy az alperes hozzájutott-e vagyoni előnyhöz.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek közvilágítási passzív elemek használatának és karbantartásának ellenértéke címén 10.528.092 forintot és annak 2008. május 15-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, továbbá 466.344 forint szakértői díjat, 631.700 forint illetéket és 635.000 forint ügyvédi munkadíjat.

Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a felek között 2007-ben jogszabály nem szabályozta a közvilágítási passzív elemek üzemeltetésének és karbantartásának költségeit, azt az önkormányzatokkal kötött szerződés alapján szolgáltatást nyújtó alperesnek és a jogosult felperesnek szerződésben kellett szabályoznia. Tényként állapította meg, hogy a szolgáltatás nyújtásához ezeknek az elemeknek a használatát az alperes számára a felperes tette lehetővé, a felperes az indokolt karbantartást tulajdonosi pozíciójából eredően elvégezte, illetőleg, hogy a felperes a közszolgáltatás biztosításától az alperest nem zárhatta el arra tekintettel, hogy az egyeztetések a felek között eredménytelennek maradtak és az írásbeli szerződéskötéstől az alperes elzárkózott. Mindezeket és a rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve megállapította, hogy az alperes tisztában volt a szerződés megkötésének szükségességével, fizetési kötelezettségével és azzal is, hogy a felperes ajánlatának visszautasítása a szolgáltatás nyújtásától őt nem zárhatja el, így a szerződés a felek között az ellenérték összegében való egyező akaratnyilvánítás hiányában is létrejött, az alperes fizetési kötelezettségének beálltához az ellenérték összegében való megállapodás nem volt szükséges. Erre tekintettel a jogalap nélküli gazdagodás alkalmazhatóságának feltételeit nem vizsgálta.

Az összecszerűség tekintetében osztotta a Gazdasági Versenyhivatal végzésében foglalt azt az álláspontot, amelyet a perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény is alátámasztott, amely szerint a felperes által követelt ellenszolgáltatás és az általa nyújtott szolgáltatás értéke között feltűnő mértékű aránytalanság nincs.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és a kereset elutasítása, valamint a felperes perköltségben való marasztalása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a Ptk.205.§ (2) bekezdése alapján a szerződésnek - ha a szolgáltatás szabadáras - a jogszabály által is lényegesnek minősített feltétele az árban (díj összegében) való megállapodás, ennek hiányában a felek között szerződés nem jött létre, az elsőfokú ítéletnek az ezzel ellentétes megállapításai jogellenesek. Hivatkozott arra is, hogy a Gazdasági Versenyhivatal döntése a jelen per tárgyát képező jogvitára közvetlenül nem vonatkoztatható, mivel

azt az eljárást nem az alperes indította, abban félként az alperes nem vett részt és az eljárás teljes anyaga nem képezte a per bizonyítási anyagának részét, kizárólag Gazdasági Versenyhivatal határozata. Utalt arra is, hogy a Gazdasági Versenyhivatal határozata konkrét összegeket, a szolgáltatás ellenértékét nem állapította meg, különösen nem a konkrét perbeli esetre vonatkozóan. Hivatkozott a Pp.4.§ (1) bekezdésének rendelkezésére is, amely szerint a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti. A perben beszerzett szakértői véleménnyel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a szakértő által alkalmazott módszer a 2008. január 1-től hatályos jogszabály (a villamosenergiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (Vet.)), illetve a 119/2007.(XII.29.) GKM rendelet szabályait alkalmazta, illetve korrigálta visszamenőlegesen. A jogalkotásról szóló, azóta hatályon kívül helyezett, de a 2007. évben hatályos 1987. évi XI. törvény 12.§ (2) bekezdése alapján hivatkozott arra, hogy a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Álláspontja szerint a szakértő a 2008. január 1-től hatályos jogszabályi rendelkezésekhez visszamenőleges hatályt csatolt, annak rendelkezéseit a hatályba lépését megelőző időszakra alkalmazta. Hangsúlyozta, hogy az alperes a szakértő által alkalmazott számítási módhoz nem járult hozzá, azt nem fogadta el. Kifejtette, hogy a szakértő meg sem kísérelte a felperes passzív elemek üzemeltetéséhez, karbantartásához kapcsolódó tényleges költségeinek vizsgálatát és vizsgálatait során kizárólag a felperes által egyoldalúan rendelkezésére bocsátott, okiratokkal alá nem támasztott kimutatásokat kritika nélkül fogadta el.

Hivatkozott arra is, hogy a felperes, illetve a perben kirendelt szakértő annak ellenére nem határozta meg, hogy konkrétan milyen időpontban és milyen szolgáltatást nyújtott a felperes az alperes részére, és ezzel összefüggésben milyen konkrét költsége és kiadása merült fel, hogy a Gazdasági Versenyhivatal végzésében foglaltak szerint a felperes a szükséges adatok birtokában van. Mindezekre tekintettel állította, hogy a felperes követelése összecszerűsége tekintetében sem tett eleget a Pp.164.§ (1) bekezdése szerint bizonyítási kötelezettségének.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem megalapozott.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául.

Nem értett egyet ugyanakkor a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában kifejtett jogi indokkal abban a körben, hogy a felek között ráutaló magatartással szerződés jött létre a közvilágítási passzív elemek használatának és karbantartásának ellenértéke vonatkozásában.

A Ptk.205.§ (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

A szerződést, a törvényben meghatározott jogi hatást a felek egybehangzó akaratának kinyilvánítása hozza létre. A szerződés létrejöttéhez a belőle származó jogok és kötelezettségek keletkezéséhez elég a felek egybehangzó akarata és ennek kinyilvánítása, ami az akaratot a másik fél által felismerhetővé teszi.

A szerződés megkötéséhez a feleknek a lényeges kellékekben kell megegyezniük, vagyis azokban, amelyeket jogszabály vagy bármelyikük ilyennek minősít a Ptk.205.§ (2) bekezdése értelmében.

A Legfelsőbb Bíróság GK.5. számú kollégiumi állásfoglalásának c) pontja szerint, ha a felek akaratát kifejező szerződési nyilatkozatok között lényeges kérdésben eltérés van, a szerződés nem jön létre.

A peres felek között a közvilágítási passzív elemek használatára és karbantartására vonatkozó szerződés lényeges tartalmi eleme volt a szolgáltatásért nyújtandó ellenszolgáltatás kérdése, amely tekintetében kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánítás a felek között nem jött létre, az alperes ugyanis a felperes által elkészített szerződéstervezetben írt összeget nem fogadta el, így ebben a kérdésben eltérő volt a nyilatkozatuk. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a perben a felperes nem tudta bizonyítani a díjban való megállapodást, a szerződés lényeges elemei így a felek között nem tisztázódtak és még a teljesítés sem hozta létre a szerződést.

Szerződéses megállapodás hiányában a másodfokú bíróság vizsgálta a felperes keresetének megalapozottságát jogalap nélküli gazdagodás címén is.

A Ptk.361.§ (1) bekezdése értelmében aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles azt az előnyt visszatéríteni.

A jogalap nélküli gazdagodás megállapítására akkor van jogi lehetőség, ha a vagyoni előny kimutatható, az előny megszerzése jogalap nélkül történt, és az előnyhöz a kötelezett más rovására jutott.

Adott esetben a jogalap nélküli gazdagodás fenti feltételei megvalósultak, hiszen az alperesnél vagyoni előny keletkezett azáltal, hogy az általa ténylegesen igénybe vett szolgáltatás ellenértékét nem kellett megfizetnie, az előny megszerzése jogalap nélkül történt, hiszen a felek között szerződéses jogviszony a kifejtettek szerint nem jött létre és a felek jogviszonyát az adott időszakban jogszabály sem rendezte. Az előnyhöz az alperes a felperes rovására jutott, a felperes által ténylegesen nyújtott szolgáltatás, illetve a felperes tulajdonában lévő közvilágítási passzív elemek használata maradt ellenszolgáltatás nélkül.

Tényként volt megállapítható a perben, hogy a közvilágítási passzív elemeket az önkormányzatokkal megkötött szerződések alapján szolgáltatást nyújtó alperes a szolgáltatásához használta, s a folyamatos szolgáltatásához a felperes által elvégzett karbantartási munkákat is igénybe vette, így azzal az ellenértékkel gazdagodott, amelyet az általa ténylegesen igénybe vett szolgáltatás ellenében a felperes tulajdonos részére nem fizetett meg.

A felperes tulajdonában álló közvilágítási passzív elemek használata mellett a felperes által elvégzett karbantartás nyújtása és az esetleges meghibásodás esetén a hiba elhárítás volt az a komplex szolgáltatás, amelyet az alperes a felperestől ellenszolgáltatás nélkül vett igénybe. Erre a komplex szolgáltatásra tekintettel a másodfokú bíróság álláspontja szerint nincs jelentősége a perben annak, hogy a perben kirendelt szakértő a nyilvántartások hiányában konkrétan nem tudta meghatározni, hogy milyen karbantartási munka elvégzése történt az alperes részéről, ugyanis a használati és karbantartási elemek együttes ellenértékét kellett az alperes gazdagodásaként figyelembe venni. A gazdagodás szempontjából nincs jelentősége annak sem, hogy az alperes ezeknek az elemeknek a használata és karbantartása tekintetében számított-e fel költséget a vele szerződéses kapcsolatban álló önkormányzatok felé vagy sem, a felperes rovására történő jogalap nélküli gazdagodás ugyanis azzal valósult meg, hogy a szolgáltatást ténylegesen igénybe vette, annak ellenértékét azonban a felperes javára nem fizette meg.

A Gazdasági Versenyhivatal végzésében foglaltak megerősítik a perben kirendelt és a másodfokú bíróság álláspontja szerint is aggálytalan igazságügyi szakértői véleményt abban a tekintetben, hogy a felperes által alperesnek nyújtott komplex szolgáltatás ellenértéke a felperes által alperes fel kiszámlázott összeggel arányban áll. Tévedett az alperes, amikor fellebbezésében arra hivatkozott, hogy visszamenőleges hatályú jogalkalmazás történt a szakértő részéről. Az elsőfokú bíróság nem a szakértő által a későbbi jogszabályok alapján kiszámított ellenértékben marasztalta az alperest, hanem a felperes által kikalkulált és kiszámlázott összegben, azzal, hogy annak helyességét, így a felperes által alperes felé kiszámlázott díj és a nyújtott szolgáltatás arányosságát a szakértői vélemény adataival támasztotta alá.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság álláspontja szerint a jogalap nélküli gazdagodás kötelezettséget keletkeztetett az alperes számára a szerzett vagyoni előny megtérítésére, ezért az indokolás fentiek szerinti módosításával a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helye ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a késedelmi kamat mértékét a 2003. évi XXXI. törvény 14.§ (3) bekezdésével módosított Ptk.301/A.§-a alapján állapította meg.

A sikertelenül fellebbező alperes perköltséget nem igényelhet, és viselni tartozik a fellebbezésére előlegezett fellebbezési eljárási illetéket, valamint a felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét, amelynek mértékét a másodfokú

bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Pécs, 2013. szeptember 26.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Kutasi Tünde s.k. bíró